

02.06.2015

Kokousaika 02.06.2015 15:00 - 15:59

Kokouspaikka Kasarmikatu 21

Läsnä

Jäsenet

Nieminen, Jarmo

puheenjohtaja

Nyholm, Henrik

Landén, Maria

Möller, Antti

Paananen, Eija

saapui 15:03, poissa: 261-262 §

Pasterstein, Dennis

Rguibi, Mariam

saapui 15:35, poissa: 261-267 §

Sahlberg, Pörrö

saapui 15:08, poissa: 261-263 §

Valokainen, Tuomo

Muut

Oskala, Hannu

kaupunginhallituksen edustaja

saapui 15:05, poissa: 261-263 §

Henttonen, Pekka

osastopäällikkö

Hietala, Antti

osastopäällikkö

Hyvärinen, Silja

osastopäällikkö

Kauto, Jukka

kaupunginarkkitehti

Saarinen, Raimo K

kaupungininsinööri

von Knorring, Maria

viestintäpäällikkö

Jokinen, Kristiina

lakimies

Salo-Halinen, Anna-Leena

lakimies

Forsman, Jukka

vs. tulosryhmän johtaja

Puheenjohtaja

Jarmo Nieminen

261-270 §

Esittelijät

Raimo K Saarinen

kaupungininsinööri

261-264 §

Antti Hietala

osastopäällikkö

265-266 §

Jukka Kauto

kaupunginarkkitehti

267 §

Silja Hyvärinen

osastopäällikkö

02.06.2015

268-270 §

Pöytäkirjanpitäjä

Anna-Leena Salo-Halinen

lakimies
261-270 §

02.06.2015

---

§	Asia	
261	Ki/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
262	Ki/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
263	Ki/3	Ilmoitusasiat
264	Ki/4	Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten seuranta
265	Ho/1	Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 23.4.2015 § 144 vahingonkorvausasiassa
266	Ho/2	Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 29.4.2015 § 153 vahingonkorvausasiassa
267	Ka/1	Yleisten töiden lautakunnan lausunto valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteesta katutaiteesta Baanalle
268	Ko/1	Yleisökäymälöiden hankinta ja ylläpito vuosille 2015–2020, toimittajan valinta
269	Ko/2	Mannerheimintie välillä Paavo Nurmen tie – Postikatu, katusuunnitelman hyväksyminen, Kluuvi, Etu-Töölö, Taka-Töölö, nro 30270/1-4
270	Ko/3	Mannerheimintie välillä Reijolankatu – Nordenskiöldinkatu, katusuunnitelman hyväksyminen, Taka-Töölö, nro 30271/1

§ 261

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla yleisten töiden lautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Valokainen ja Nyholm sekä varatarkastajiksi jäsenet Pasterstein ja Möller.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla yleisten töiden lautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Paananen ja Landén sekä varatarkastajiksi jäsenet Valokainen ja Nyholm.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 262

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 263

Ilmoitusasiat

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto 22.4.2015 § 116 Kaj/9

Ullanlinnan tontin 104/14 asemakaavan muuttaminen (nro 12264,
Punanotkonkatu 2)

HEL 2011-004824 T 10 03 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus 25.5.2015 Ryj/3

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Kaupunginhallitus päättää, ettei se ota seuraavien viranomaisten
viikolla 21 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

--

yleisten töiden lautakunta 19.5.2015

--

[Päätöstiedote nro 21](#)

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 264

Lautakunnan alaisten viranhaltijoiden päätösten seuranta

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti, että rakennusviraston viranhaltijoiden päätöksiä ajalta 21.–27.5.2015 ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Katu- ja puisto-osasto

Investointitoimisto, toimistopäällikkö KIT 25.5.2015 § 7–8 osa 4

Ylläpitotoimisto, toimistopäällikkö KYT 26.5.2015 12–14 § osa 8

Palveluosasto

Alueidenkäyttö, toimistopäällikkö PAK 25.5.2015 § 206–210 osa 37

HKR-Rakennuttaja, tulosryhmän johtaja 27.5.2015 § 6 osa 5

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Oheismateriaali

1	Toimistopäällikkö KIT viranhaltijan pöytäkirja 25.05.2015/04
2	Toimistopäällikkö KYT viranhaltijan pöytäkirja 26.05.2015/08
3	Toimistopäällikkö PAK viranhaltijan pöytäkirja 25.05.2015/37
4	Tulosryhmän johtaja viranhaltijan pöytäkirja 27.05.2015/05

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 265

Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 23.4.2015

§ 144 vahingonkorvausasiassa

HEL 2015-004637 T 03 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hylätä hakijan oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen 23.4.2015 § 144 tekemästä päätöksestä.

Asiassa ei ole esitetty sellaisia tietoja tai näyttöä, joiden perusteella voitaisiin todeta, että hakijalle sattunut vahinkotapahtuma olisi johtunut Helsingin kaupungin tuottamuksesta tai laiminlyönnistä.

Hakemuksen mukaan hakijan auto on vaurioitunut 9.4.2015 klo 14.30 ajettaessa Kaarelankuja 2:n kohdalla olevalta parkkipaikalta mukulakivikaistaleen yli ajoradalle.

Kunnossapitopiiristä saadun selvityksen mukaan tapahtumapaikalla on jalkakäytävä ja ajorata erotettu mukulakivetyllä erotuskaistalla, jonka jatkeena on ajoneuvoliikennettä varten rakennettu ajoluiska tontille. Normaalia ajolinjaa käytettäessä mukulakivikaistan yli ei ajeta. Hakijan ajolinja on ollut virheellinen.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 3 §:n perusteella katu on pidettävä liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Koska vahinkopaikka on ollut lain edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa, ei Helsingin kaupunki ole asiassa vahingonkorvausvelvollinen. Hakija on myötävaikuttanut vahingon syntymiseen ajaessaan auton parkkipaikalta mukulakivikaistan ylittäen ajoradalle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös § 144, 23.4.2015
- 2 Oikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen lähettäjä

Palveluosasto

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Hakija on tehnyt Helsingin kaupungin kirjaamoon 11.5.2015 saapuneen oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen vahingonkorvausvaatimuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä 23.4.2015 § 144. Päätös ja oikaisuvaatimus ovat esityslistan tämän asian liitteinä 1 ja 2.

Kuntalain 89.1 ja 2 §:n mukaan lautakunnan alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen asianomaiselle lautakunnalle.

Kuntalain 92.1 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä sekä kunnan jäsen, että asianosainen eli henkilö, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Oikaisuvaatimus on kuntalain 93 §:n mukaan tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ellei muuta näytetä, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen postittamisesta. Hakijalle on lähetetty häntä koskeva päätös oikaisuvaatimusohjeineen 23.4.2015. Oikaisuvaatimus on saapunut yleisten töiden lautakunnalle määräajan kuluessa 11.5.2015.

Esittelijän perustelut

Palveluosaston lakimiehen asiassa 23.4.2015 § 144 tekemää päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Korvausvaatimus

Hakijan ilmoituksen mukaan hänen autonsa vaurioitui 9.4.2015 klo 14.30 ajettaessa Kaarelankuja 2:n kohdalla olevalta parkkipaikalta mukulakivikaistaleen yli ajoradalle. Mukulakivikaistaleessa oleva mukulakivi pyörähti auton oikean eturenkaan alta lokasuojan ja helman alle vaurioittaen autoa.

Korvausvaatimuksen määräksi on ilmoitettu 1454,68 euroa.

02.06.2015

Palveluosaston lakimiehen korvauspäätös perusteluineen

"Palveluosaston lakimies päätti hylätä hakijan korvausvaatimuksen.

Hakemuksen mukaan hakijan ajoneuvo vaurioitui ajettaessa parkkipaikalta mukulakivikaistaleen yli ajoradalle.

Kunnossapitopiiristä saadun selvityksen mukaan tapahtumapaikalla jalkakäytävä ja ajorata erotettu mukulakivetyllä erotuskaistalla, jonka jatkeena on ajoneuvoliikennettä varten rakennettu ajoluiska tontille. Normaalaa ajolinjaa käytettäessä mukulakivikaistan yli ei ajeta. Hakijan ajolinja on ollut virheellinen.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki ei ole asiassa korvausvelvollinen."

Oikaisuvaatimus

Hakija vaatii oikaisua vahingonkorvaushakemuksensa hylkäämiseen. Hakija toteaa ajaneensa yleisesti käytössä olevaa väylää ajoradalle, jolle mukulakivi oli ajautunut ollessaan irtonaisena jo ainakin vuoden ajan. Myös katuosuuden rotvalli on puuttunut ja puuttuu edelleen paikaltaan. Hakija katsoo vahingon syntyneen vain ja ainoastaan Helsingin kaupungin katujen kunnossapidon laiminlyönnistä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös § 144, 23.4.2015
- 2 Oikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote
Oikaisuvaatimuksen lähettäjä

Palveluosasto

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

§ 266

Oikaisuvaatimus palveluosaston lakimiehen päätöksestä 29.4.2015

§ 153 vahingonkorvausasiassa

HEL 2015-002934 T 03 01 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hylätä hakijan oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen 29.4.2015 § 153 tekemästä päätöksestä.

Asiassa ei ole esitetty sellaisia tietoja tai näyttöä, joiden perusteella voitaisiin todeta, että hakijalle sattunut vahinkotapahtuma olisi johtunut Helsingin kaupungin tuottamuksesta tai laiminlyönnistä.

Hakija liukastui 17.1.2015 klo 21.30 jalkakäytävällä Lauttasaassa Vattuniemenkatu 4:n kohdalla. Hakijan mukaan jalkakäytävä oli vahingon tapahtuma-aikana muhkurainen ja jäinen.

Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen mittausasemalta saadun tiedon mukaan tapahtuma-aikaan ilman lämpötila oli + 2,0 °C ja edellisenä päivänä lämpötila on ollut -0,2 °C ja + 4,0 °C välillä. Tapahtumapäivän aamuna klo 7.00 - 8.00 välisenä aikana ja illalla klo 19.00 - 20.00 välisenä aikana on ollut vähäistä vesisadetta.

Kunnossapitovastuualuetta hoitavalta urakoitsijalta saadun selvityksen mukaan Vattuniemenkadun jalkakäytävät on hiekoitettu vahinkoa edeltävänä päivänä 16.1.2015 klo 18.00 - 22.00 välisenä aikana. Tämän jälkeen päivystävä työnjohto ei ole havainnut liukkauden lisääntymistä ennen vahingon tapahtumista.

Kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan kaupungin on pidettävä kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa sekä yleiset alueet niiden käyttötarkoituksen vaatimassa kunnossa.

Urakoitsijalta saadun selvityksen perusteella on katsottava, että vallinneen säätilan edellyttämä liukkauden esto on asianmukaisesti hoidettu vahinkopaikalla vahingon tapahtuma-aikana.

Koska vahinkopaikan kunnossapidossa ei ole tapahtunut laiminlyöntiä tai muuta virhettä, ei Helsingin kaupungille synny vahingonkorvausvastuuta asiassa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

02.06.2015

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös § 153, 29.4.2015
- 2 Oikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Palveluosasto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Hakija on tehnyt Helsingin kaupungin kirjaamoon 5.5.2015 saapuneen oikaisuvaatimuksen palveluosaston lakimiehen vahingonkorvausvaatimuksen hylkäämistä koskevasta päätöksestä 29.4.2015 § 153. Päätös ja oikaisuvaatimus ovat esityslistan tämän asian liitteinä 1 ja 2.

Kuntalain 92.1 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä sekä kunnan jäsen, että asianosainen eli henkilö, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Oikaisuvaatimus on kuntalain 93 §:n mukaan tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ellei muuta näytetä, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen postittamisesta. Hakijalle on lähetetty häntä koskeva päätös oikaisuvaatimusohjeineen 29.4.2015. Oikaisuvaatimus on saapunut yleisten töiden lautakunnalle määräajan kuluessa 5.5.2015.

Esittelijän perustelut

Palveluosaston lakimiehen asiassa 29.4.2015 § 153 tekemää päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Korvausvaatimus

Hakijan ilmoituksen mukaan hän liukastui 17.1.2015 klo 21.30 liukkaalla ja muhkuraisella jalkakäytävällä Lauttasaassa Vattuniemenkatu 4:n kohdalla. Kaatuessaan hakija loukkasi vasemman peukalonsa ja hänen matkapuhelimensa rikkoutui. Korvausvaatimuksen määrä on 880 euroa.

Palveluosaston lakimiehen korvauspäätös perusteluineen

"Palveluosaston lakimies päätti hylätä korvausvaatimuksen.

Hakemuksen mukaan hakija liukastui jäisellä jalkakäytävällä.

Kunnossapitopiiristä saadun selvityksen mukaan vahinkopaikka on hiekoitettu vahinkoa edeltävänä päivänä kello 18-22 välisenä aikana. Saadun selvityksen mukaan lämpötila on vaihdellut hiekoituksen jälkeisenä aikana + 2 - 4 °C välillä. Sää on ollut poutainen. Säätilassa ei ole tapahtunut sellaista nopeaa muuttumista, joka olisi aiheuttanut tehostetun liukkauden torjunnan tarvetta.

Edellä olevan perusteella kaupunki ei ole laiminlyönyt katujen kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

Oikaisuvaatimus

Hakija vaatii, päätöksen oikaisua siten, että hänelle aiheutunut vahinko korvataan. Hakija toteaa, että Vattuniemenkatu 4- 6:n kohdalla jalkakäytävällä oleva jyrkempi lasku alaspäin oli täysin hiekoittamaton kolmen metrin matkalta vahingon tapahtuma-aikaan 17.1.2015. Paikalla oli muhkuraista jäätä vailla hiekkaa.

Esittelijä

osastopäällikkö
Antti Hietala

Lisätiedot

Antti Rautiainen, lakimies, puhelin: 310 38503
antti.rautiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös § 153, 29.4.2015
- 2 Oikaisuvaatimus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Palveluosasto

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

§ 267

Yleisten töiden lautakunnan lausunto valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteesta katutaiteesta Baanalle

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taidehankkeiden koordinointi kuuluu Helsingin kaupungin taidemuseolle, joka vastaa julkisten tilojen taidehankinnoista ja niiden liittämistä osaksi taidemuseon kokoelmaa.

Seinämaalaukset ja graffitit mielletään perinteisesti olevan katutaidetta. Siihen kuuluvaksi luetaan myös veistos-, installaatio- ja pop up taidetta.

Rakennusvirasto on vuokrannut taiteilija Viva Granlundille Baanan varrelta paikkoja vuoden 2018 loppuun asti taideteoksia varten. Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa. Graffiteille olisi parasta varata paikka muualta, jossa olisi enemmän tilaa, kaupunkikuva sallisi joustavammin maalausten voimakkaan ilmeen ja taidelajille ominaisen jatkuvan muutoksen. Mahdollisen graffitiseinän tulee myös soveltua muiden taidehankkeiden sisältöön ja ilmeeseen. Myös kaikkien muidenkin uusien Baanan taidehankkeiden tulee sopia paikan kaupunkikuvaan.

Yleisten töiden lautakunta on esittänyt, että rakennusvirasto, nuorisoyhteistyökeskus, kulttuurikeskus ja taidemuseo kartoittaisivat ensin yhdessä Helsingin sopivimmat katutaidepaikat. Tämä rohkaisisi kehittämään katutaidetta osana yhteistyö- ja toimintamalleja sekä rikastuttaisi kaupunkikulttuuria.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuutettu Vesa Korkkulan aloitetta edellä mainituin huomautuksin.

Käsittely

Esittelijän muutos 1:

Neljannen kappaleen ensimmäinen lause korvataan lauseella:

"Rakennusvirasto on vuokrannut taiteilija Viva Granlundille Baanan varrelta paikkoja vuoden 2018 loppuun asti taideteoksia varten."

02.06.2015

Esittelijän muutos 2:

Neljannen kappaleen toinen lause korvataan lauseella: "Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa."

Vastaehdotus:

Henrik Nyholm: Neljannen kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa.

Kannattajat: Pörrö Sahlberg

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esittelijän muutos 2:

Neljannen kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanalla olevat luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot eivät sovellu graffiteille ja graffiteille on myös Baanalla vähän tilaa.

Ei-ehdotus: Neljannen kappaleen toinen lause korvataan lauseella: Yleisten töiden lautakunta katsoo, että Baanan luonnonkivipintaiset osat tai avokalliot ovat haasteellisia graffititaideteoksille. Baanalla taideteosten toteuttaminen tulee valmistella huolella rajoitetun tilan vuoksi.

Jaa-äännet: 5

Maria Landén, Jarmo Nieminen, Eija Paananen, Dennis Pasterstein, Tuomo Valokainen

Ei-äännet: 3

Antti Möller, Henrik Nyholm, Pörrö Sahlberg

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Mariam Rguibi

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu, Korkkula Vesa valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 32
- 2 Korkkula Vesa valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 32

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Taidehankkeiden koordinointi kuuluu Helsingin kaupungin taidemuseolle, joka vastaa julkisten tilojen taidehankinnoista ja niiden liittämistä osaksi taidemuseon kokoelmaa.

Seinämaalaukset ja graffitit mielletään perinteisesti olevan katutaidetta. Siihen kuuluvaksi luetaan myös veistos-, installaatio- ja pop up taidetta.

Baanan varteen on jo varattu paikat usealle eri taidehankkeelle. Graffiteille on Baanalla vähän tilaa. Graffiteille olisi parasta varata paikka muualta, jossa olisi enemmän tilaa, kaupunkikuva sallisi joustavammin maalausten voimakkaan ilmeen ja taidelajille ominaisen jatkuvan muutoksen. Mahdollisen graffitiseinän tulee myös soveltua muiden taidehankkeiden sisältöön ja ilmeeseen. Myös kaikkien muidenkin uusien Baanan taidehankkeiden tulee sopia paikan kaupunkikuvaan.

Yleisten töiden lautakunta on esittänyt, että rakennusvirasto, nuorisosiankeskus, kulttuurikeskus ja taidemuseo kartoittaisivat ensin yhdessä Helsingin sopivimmat katutaidepaikat. Tämä rohkaisisi kehittämään katutaidetta osana yhteistyö- ja toimintamalleja sekä rikastuttaisi kaupunkikulttuuria.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuutettu Vesa Korkkulan aloitetta edellä mainituin huomautuksin.

Esittelijän perustelut

02.06.2015

Kaupunginhallitus pyytää yleisten töiden lautakunnan lausuntoa 29.5.2015 mennessä valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteesta, joka koskee katutaiteen saamista Baanalle.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Allekirjoitettu, Korkkula Vesa valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 32
- 2 Korkkula Vesa valtuustoaloite Kvsto 11.3.2015 asia 32

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kaupunginhallitus

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 26.05.2015 § 258

HEL 2015-003177 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

§ 268

Yleisökäymälöiden hankinta ja ylläpito vuosille 2015–2020, toimittajan valinta

HEL 2015-002568 T 02 08 02 00

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti

1. oikeuttaa katu- ja puisto-osaston tekemään yleisten alueiden käymälöiden hankintasopimuksen vuosille 2015–2020 sekä tähän sisältyvien käymälöiden ylläpitopalvelusopimuksen seitsemäksi vuodeksi asennuksesta lukien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen Hellman's Production Oy:n kanssa. Sopimukseen sisältyvien käymälöiden kokonaismäärä sopimuskaudella on enintään 36 kappaletta,
2. että seitsemän vuoden määräaikaisen ylläpitopalvelun päätyttyä sopimus jatkuu vuoden kerrallaan ellei sopimusta irtisanota kulloinkin kuluvan vuoden loppuun (31.12.) mennessä,
3. oikeuttaa katu- ja puisto-osaston toteuttamaan yleisökäymälöiden hankinnan leasingvuokra-sopimuksella, mikä tehdään katu- ja puisto-osaston, Nordea Rahoitus Suomi Oy:n ja valitun toimittajan Hellman's Production Oy:n kesken. Nordea Suomi Rahoitus Oy:llä ja Helsingin kaupungilla on erillinen keskinäinen puitesopimus (AssetMaster-sopimus) ja kohteet rahoitetaan tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Hankinnan arvioitu kokonaisarvo ylläpitoineen seitsemälle vuodelle on yhteensä 6 500 000 euroa (alv 0 %).

Käsittely

Esittelijän muutos: Korjaus liitteeseen 1. Laadunarvioinnin vertailupisteet taulukossa sana Hintapisteet korjataan sanaksi Laatupisteet.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Ari-Pekka Muilu, projektipäällikkö, puhelin: 310 39657
aripekka.muilu(a)hel.fi

02.06.2015

Liitteet

- 1 Tarjousten pisteytys City-käymälät 2015
- 2 laatukriteerien pisteytysmenettely 23032015
- 3 Yleisökäymälöiden hankinta vuosille 2015-2020 tarjousten
avauspöytäkirja
- 4 Yleisökäymälöiden hankinta vuosille 2015-2020 tarjousten
avauspöytäkirja julkaisuversio
- 5 Kustannusvertailu City-käymälät 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, yleisten töiden lautakunta

Otteet

Ote
Tarjoaja

Otteen liitteet
Muutoksenhaku
hankintapäätökseen, yleisten
töiden lautakunta
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Valmistelija

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättää

1. oikeuttaa katu- ja puisto-osaston tekemään yleisten alueiden käymälöiden hankintasopimuksen vuosille 2015–2020 sekä tähän sisältyvien käymälöiden ylläpitopalvelusopimuksen seitsemäksi vuodeksi asennuksesta lukien kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen Hellman's Production Oy:n kanssa. Sopimukseen sisältyvien käymälöiden kokonaismäärä sopimuskaudella on enintään 36 kappaletta,
2. että seitsemän vuoden määräaikaisen ylläpitopalvelun päätyttyä sopimus jatkuu vuoden kerrallaan ellei sopimusta irtisanota kulloinkin kuluvan vuoden loppuun (31.12.) mennessä,
3. oikeuttaa katu- ja puisto-osaston toteuttamaan yleisökäymälöiden hankinnan leasingvuokra-sopimuksella, mikä tehdään katu- ja puisto-osaston, Nordea Rahoitus Suomi Oy:n ja valitun toimittajan Hellman's Production Oy:n kesken. Nordea Suomi Rahoitus Oy:llä ja Helsingin kaupungilla on erillinen keskinäinen

02.06.2015

puitesopimus (AssetMaster-sopimus) ja kohteet rahoitetaan tämän sopimuksen ehtojen mukaisesti.

Hankinnan arvioitu kokonaisarvo ylläpitotoineen seitsemälle vuodelle on yhteensä 6 500 000 euroa (alv 0 %).

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin rakennusvirasto vastaa kaupungin julkisten käymälöiden verkostosta, sen ylläpidosta ja kehittämisestä. Tällä hetkellä käytössä on yhteensä 38 City-käymälää, sekä yksi Sofiankadulla kiinteistössä sijaitseva, rahastajapalvelulla varustettu yleisökäymälä. Nykyiset City-käymälät on hankittu vuokraus- tai leasingpalveluna, johon sisältyy käymälän ylläpitopalvelu. Nyt kilpailutetun hankintasopimuksen kautta on tarkoitus korvata vanhemmat Lassila & Tikanoja Oyj:n toimittamat 15 City-käymälää, korvata ne uudempaa mallia olevat Shippax Ltd:n toimittamat City-käymälät joiden 10 vuoden sopimusaika päättyy vuosina 2017–2020, sekä täydentää nykyistä käymäläverkkoa asentamalla yksi käymälä Seurasaareen uutena kohteena. Näiden lisäksi on varattu sopimuskaudelle kaksi käymälää uusiin mahdollisiin sijoituspaikkoihin, joista tehdään päätökset erikseen.

Nyt toteutettava käymälähankinta käsittää vuosina 2015–2020 yhteensä enintään 36 uutta käymälärakennusta. Lopullinen hankittava käymälämäärä riippuu käytössä olevista käyttömäärärahoista, joilla hankinta rahoitetaan. Yleisökäymälöiden arvioitu hankintamäärä on 3 kappaletta vuonna 2015, 8 kappaletta/vuosi vuosina 2016–2018, 7 kappaletta vuonna 2019 sekä 2 kappaletta vuonna 2020.

Lassila & Tikanoja Oyj:n toimittamien käymälöitten vuokraus ja ylläpito on vuodelle 2015 tilattu yleisten töiden lautakunnan päätöksellä 16.12.2014, 507 § suoraan hankintana. Näiden käymälöitten vuokrauksen ja ylläpidon tilaaminen on tarpeen myös vuosille 2016–2017, mikäli käymäläpalvelut halutaan pitää nykyisellä tasolla.

Kiireellisimmiksi uusien yleisökäymälöiden toteutuspaikoiksi on todettu Seurasaari uutena sijoituspaikkana sekä sen jälkeen Lassila & Tikanoja Oyj:n toimittamien käymälöitten korvaus kohteissa: Rautatientori, Esplanadinpuisto, Kisahalli, Liisanpuistikko, Viipurinkatu, Sinebrychoffinpuisto ja Tehtaanpuisto.

Hankintamenettely

Tarjouskilpailusta ilmoitettiin EU-menettelyn edellyttämällä tavalla 24.03.2015. Hankinta toteutettiin avoimena hankintamenettelynä. Määräaika tarjousten tekemiselle päättyi 08.05.2015 klo 12:00.

Tarjouspyyntöasiakirjat ovat kokonaisuudessaan nähtävänä lautakunnan kokouksessa.

Rakennusvirasto hankkii yleisökäymälät kaupungin ja rahoitusyhtiön välisen rahoitussopimuksen kautta 7 vuoden hankintasopimuksella. Hankintaan sisältyy lisäksi käymälöiden ylläpitopalvelu, jonka järjestäminen on käymälätoimittajan vastuulla.

Ylläpitopalveluun sisältyy käymälöiden siivous sekä tekninen kunnossapito ilkevaltakorjauksineen. Kaupungin vastuulla on ainoastaan vesi, sähkö ja puhelinliikenteen maksujen maksaminen. Ylläpitopalveluita on mahdollista jatkaa määräaikaisen seitsemän vuoden sopimuksen jälkeen vuosi kerrallaan kunnes jompikumpi sopimuksen osapuolista sen irtisanoo.

Kustannukset

Rakennusviraston käymälähankinnan kustannus ylläpitoineen seitsemälle sopimusvuodelle on yhteensä noin 6 500 000 euroa (alv 0%). Summassa ei ole huomioitu mahdollisia kustannustason muutoksia, joita voivat olla vuosittaiset indeksiin perustuvat muutokset ylläpidon osalta sekä leasingvuokran viitekorkokannan muutokset.

Kun kaikki 36 käymälää on käyttöön otettu suunnitellusti, eli niiden kokonaismäärä lisääntyisi kolmella, lisääntyisivät kustannukset tämän hetkisestä noin 65 000 euroa/vuosi. Tämän kustannuslisäyksen osuus kokonaiskustannuksista olisi tällöin 6,5 %.

Mikäli kolmea uutta kohdetta ei toteutettaisi, vaan kaikilla uusilla 36 käymälällä korvattaisiin vanhoja, niin kokonaiskustannukset laskisivat 1,5 %.

Kokonaiskustannusten kumulatiivinen kasvu viiden vuoden suunnitelman mukaisen hankinta-aikataulun mukaan olisi 157 000 euroa. Prosentuaalisesti muutos olisi 5,5.

Liitteessä 4 ovat laskelmat joissa yllämainitut luvut esiintyvät.

Tarjoukset

Määräaikaan mennessä tarjoukset jättivät Danfo AB, Hellman's Production Oy sekä High Gienic Oy.

Toimittajan valintaperusteena oli tarjouspyynnön mukaisesti kokonaistaloudellinen edullisuus, jossa hinnan painoarvo oli 70 % ja laadun 30 %. Tarjouspyynnön mukaisesti tarjousten käsittely oli kaksivaiheinen. Ensimmäisessä vaiheessa avattiin tarjouksen

02.06.2015

laatuaineiston sisältävä kuori. Laatuarvioinnin tekivät katu- ja puisto-osaston ylläpitotoimiston ja investointitoimiston edustajat.

Aluksi tarkastettiin tarjoajien soveltuvuutta koskevat vähimmäisvaatimukset ja seuraavaksi tarkastettiin tarjousten tarjouspyynnön mukaisuus. Kaikki tarjoajat täyttivät asetetut vaatimukset.

Laatuarvioinnin perusteena oli tarjouspyynnön liitteenä 2 ollut kuvaus arviointitekijöistä, liitteenä 3 ollut dokumentti teknisistä ja esteettisistä vaatimuksista sekä liitteenä 3a ollut käymälöiden varuste- ja toimintoluettelo.

Tarjouksille annettiin lautapisteet tarjouspyynnön mukaisesti. Kaikkien tarjousten osalta todettiin, että ne täyttivät lautakriteerien minimipistevaatimuksen.

Toisessa vaiheessa avattiin hintakuoret ja tehtiin hintapisteytys.

Liitteessä 1 "tarjousten pisteytys" on esitetty tarjousten vertailu, jossa Hellman's Production Oy on sekä hinta- että lautapisteytyksessä ykkönen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Ari-Pekka Muilu, projektipäällikkö, puhelin: 310 39657
aripekka.muilu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarjousten pisteytys City-käymälät 2015
- 2 lautakriteerien pisteytysmenettely 23032015
- 3 Yleisökäymälöiden hankinta vuosille 2015-2020 tarjousten avauspöytäkirja
- 4 Yleisökäymälöiden hankinta vuosille 2015-2020 tarjousten avauspöytäkirja julkaisuversio
- 5 Kustannusvertailu City-käymälät 2015

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, yleisten töiden lautakunta

Otteet

Ote
Tarjoaja

Otteen liitteet
Muutoksenhaku
hankintapäätökseen, yleisten
töiden lautakunta

02.06.2015

Ko/1

Valmistelija

Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

§ 269

Mannerheimintie välillä Paavo Nurmen tie – Postikatu, katusuunnitelman hyväksyminen, Kluuvi, Etu-Töölö, Taka-Töölö, nro 30270/1-4

HEL 2015-003111 T 10 05 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petra Rantalainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 39795
petra.rantalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Yleisten töiden lautakunta päättää hyväksyä Mannerheimintie välillä
Paavo Nurmen tie – Postikatu, katusuunnitelman nro 30270/1-4.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualueella on voimassaolevat asemakaavat.

Mannerheimintie on vilkasliikenteinen pääkatu, joka rajautuu suurelta osin julkisten rakennusten korttelialueisiin, aukioihin ja puistoalueisiin. Itäpuolella sijaitsevat Oopperatalo, Hesperian puisto, Finlandia-talo, Musiikkitalo, Hakasalmen puisto, Kaupunginmuseo, Nykyaiteen museo ja Mannerheiminaukio. Länsipuolella sijaitsevat Hesperian Esplanadi, Kansallismuseo, J.R. Aspelinin aukio, H.F. Antellin aukio, Eduskuntapuisto, Eduskuntatalo, Pikkuparlamentin puisto ja Paasikivenaukio. Katuvälillä Cygnaeuksenkatu – Paavo Nurmen tie katualue rajautuu länsireunastaan kerrostalokiinteistöihin, joissa on kivijalkakauppoja. Mannerheimintie ylittää eteläpäässä ajoneuvosillalla pyöräilyn laatukäytävän, Baanan.

Mannerheimintie sijaitsee valtakunnallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueella ja kuuluu valtakunnallisesti merkittävään

rakennettuun kulttuuriympäristöön. Mannerheimintie välillä Postikatu – Finlandia-talo on lisäksi määritetty arvoympäristöksi.

Katu on yksi Helsingin merkittävimmistä keskustaan johtavista joukkoliikenteen pääväylistä. Mannerheimintiellä kulkee vuorokaudessa noin 37 000 autoa ja raitiovaunua sekä noin 3 800 pyöräilijää (kesäkuun arkipäivä).

Mannerheimintien liikennejärjestelyjä kehitetään kaupungin asettamien tavoitteiden mukaan jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön edistämiseksi. Suunnitelmissa esitetään kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon (kaupunkisuunnittelulautakunta 22.5.2012, § 198) mukaiset pyöräliikennejärjestelyt Mannerheimintielle.

Suunniteltava osuus on noin 1,5 km pitkä.

Katusuunnitelmassa huomioidaan kunnallistekniikan saneerauksesta, raitioliikennejärjestelyjen uusimisesta sekä puukujanteen saneerauksesta johtuvat kadun muutostarpeet. Muutokset on tarkoituksenmukaista sisällyttää samaan suunnitelmaan ja ohjelmoida yhteisenä kunnallisteknisenä hankkeena toteutettavaksi.

Katusuunnitelman ratkaisu on kaupunkisuunnitteluviraston laatimien ja kaupunkisuunnittelulautakunnan 5.3.2013, § 64 hyväksymien liikennesuunnitelmien periaatteiden 6170-54, 6171-34 ja 6172-34 mukaiset.

Suunnitelma

Mannerheimintielle rakennetaan yksisuuntaiset pyörätiet ja -kaistat. Lähtökohtaisesti suunnitelmassa on esitetty pyörätien kolmitasoratkaisua kaikkialle minne se on mitoituksellisesti mahdollista toteuttaa. Koko suunnittelualueella tarkistetaan raitiotien kiskoalueen ja ajokaistojen leveyksiä sekä korjataan kadun tasausta. Tämän seurauksena ajoradan reunakivilinjoin tulee muutoksia. Kivelänkadun, Museokadun ja Eduskuntatalon liittymissä jalkakäytävä ja pyörätie on suunniteltu jatkettavan sivukadun yli. Yli jatkettu jalkakäytävä hidastaa kääntyvien autojen nopeuksia ja parantaa siten jalankulun ja pyöräliikenteen turvallisuutta.

Bussipysäkit säilyvät lähes nykyisillä paikoillaan. Pysäkkiratkaisut toteutetaan joko siten, että pyörätien ja ajoradan väliin rakennetaan pysäkkikatos ja 2,10 – 3,44 metriä leveä odotustila tai siten, että varsinainen odotustila on pyörätien takana ja pyörätien ja ajoradan välissä on 1,50 – 1,75 metriä leveä kyytiinastumistila. Suunnitelman eteläpäässä liitytään nykyisiin järjestelyihin, Arkadiankadun

katusuunnitelmaan sekä pohjoispäässä Helsinginkadun ja Runeberginkadun käynnissä oleviin katusuunnitelmiin.

Ajokaistoja on kaksi molempiin suuntiin, joista bussikaistan leveys on 3,15 – 3,80 metriä ja toisen ajokaistan 3,00 – 3,50 metriä. Kadun keskelle ajoratojen väliin rakennetaan 6,00 – 6,20 metriä leveä korotettu kiskoalue väillä Paavo Nurmen tie – Postikatu. Kiskoalue rakennetaan korotettuna raitioliikenteen sujuvoittamiseksi. Raitiovaunupysäkit säilyvät nykyisillä paikoillaan.

Kadun itä- ja länsireunaan rakennetaan 2,50 – 3,00 metriä leveät jalkakäytävät sekä 1,50 – 2,50 metriä leveät yksisuuntaiset pyörätiet ja -kaistat. Suojatieylitykset suunnitellaan esteettömyyden erikoistason mukaisesti.

Pohjoisen Rautatiekadun ylittävä silta on suunniteltu levennettäväksi enintään 3,10 metriä sillan eteläpuolelta. Pikkuparlamentin puiston reunaan rakennetaan uudet ramppiyhteydet jalankululle ja pyöräilylle.

Ajoradat, jalkakäytävät ja pyörätiet päällystetään asfaltilla. Pyörätiet ja -kaistat päällystetään punaisella asfaltilla Runeberginkadun ja Mannerheimintien liittymässä sekä katuvälillä Dunckerinkatu – Eteläinen Hesperiankatu, Kansallismuseon kohdalla kadun länsipuolella, Töölönlahdenkadun liittymässä sekä välillä Pohjoinen Rautatiekatu – Paasikivenaukio kadun länsipuolella. Jalankulkuyhteydet Eduskuntapuistossa ja Baanan rampissa päällystetään sileällä luonnonkivellä. Reunatuet ovat punaista luonnonkiveä.

Odotustilat/kyytiinastumistilat ovat betonikivipäällysteisiä. Raitiotiepysäkki kivetään betonikiveyksellä. Raitiotiepysäkin reunaan tehdään kaide ajoradan puolelle.

Eri tasolla olevat jalkakäytävä ja pyörätie erotetaan toisistaan reunakivellä sekä 2 kiven levyisellä noppakiviraidalla. Suojateiden kohdille ja pysäkkien reunaan tehdään varoitusalueet luonnonkivellä. Jalankulun suojatieylitykset rakennetaan esteettömiksi käyttämällä luiskattua reunatukea. Katuliittymissä ja jalankulun suojatieylitysten kohdilla pyörätie laskee ajoradan tasoon.

Mannerheimintien katupuille tehtiin laaja kuntotutkimus 2013. Puut todettiin pääosin huonokuntoisiksi. Puuriveihin on vuosien varrella tehty täydennysistutuksia, jotka eivät ole kuitenkaan menestyneet. Osa puista on jouduttu poistamaan huonokuntoisina. Nykyiset katupuut välillä Runeberginkatu – Dunckerinkatu uusitaan kokonaisuudessaan uusille paikoille. Uusi erotuskaista on nykyistä leveämpi, joten puun latvukselle saadaan enemmän kasvutilaa. Samalla voidaan rakentaa

puille riittävät kasvualustat niiden elinkelpoisuuden varmistamiseksi. Katualueelle istutettavat puut ovat kookkaita lehmuksia.

Mannerheimintie 15a kohdalla sekä välillä Kivelänkatu – Cygnaeuksenkatu, Hesperian puiston reuna siirtyy enimmillään 5,50 metriä itään. Muutosalue on asemakaavassa katualuetta. Kadun ja puiston rajalle rakennetaan paasikivimuuri, jonka päälle asennetaan antiikkikaide. Muurin korkeus on enimmillään 0,7 metriä. Puiston reunaan on suunniteltu raitti uudelleen linjattuna, uudet portaat sekä täydennysistutuksia. Nykyinen syreeniaidanne siirretään uudelle paikalle muurin taakse.

Mannerheimintie 46 kohdalle rakennetaan noin 55 metriä pitkä matala paasikivimuuri tontin rajalle. Muurin korkeus on enintään 1,00 metriä.

Eduskuntatalon edessä olevaa paasikivimuuria siirretään noin 1,20 metriä Eduskuntataloon päin. Kausi-istutuksille varatut istutusalueet sijoitetaan uudelleen nykyistä vastaavalla tavalla.

Katuvälin Runeberginkatu – Dunckerinkatu sijaitsevista seitsemästä katumainoslaitteesta sijoitetaan uudelleen kuusi laitetta.

Entisen Suomen Sokerin tontin kohdalla oleva Viljo Savikurjen Sokerityttö-veistos säilyy nykyisellä paikallaan. Veistos on katualueella.

Vuorovaikutus

Kaupunkisuunnitteluviraston laatimat liikennesuunnitelmaluonnokset ovat olleet nähtävillä 3.9. – 24.9.2012 välisen ajan kaupunkisuunnitteluviraston verkkosivuilla KSV-foorumilla. Suunnitelmiin saatiin useita mielipiteitä, joissa kiiteltiin suunnitelman olevan oikeansuuntainen muutos sujuvampaan ja turvallisempaan pyöräilyyn Helsingissä.

Katusuunnitelma on laadittu yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSL), Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL), kaupunkisuunnitteluviraston ja Helsingin Energian kanssa. Katusuunnittelun alkamisesta on lähetetty 7.8.2014 tiedote suunnittelun alueen kiinteistöjen omistajille sekä Töölö-seuralle, Töölön kaupunginosat -Töölö ry:lle, Kampin kaupunginosayhdistykselle sekä Eteläiset kaupunginosat -asukasyhdistykselle. 12.1.2015 pidettiin yleisötilaisuus näyttelytila Laiturissa. Katusuunnitelmaluonnos on ollut esillä rakennusviraston internetsivuilla sekä asiakaspalvelupisteessä 12.1. – 28.1.2015 välisen ajan.

Katusuunnitelmien nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti suunnittelun alueen kiinteistöjen omistajille sekä Töölö-seuralle, Töölön

02.06.2015

kaupunginosat -Töölö ry:lle, Kampin kaupunginosayhdistykselle sekä Eteläiset kaupunginosat -asukasyhdistykselle. Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti 18.3. – 31.3.2015 välisen ajan.

Katusuunnitelmasta on tehty neljä muistutusta.

Muistutukset

Muistutus (liite 8)

- Muistutuksessa toivotaan Runeberginkadun risteykseen pyöräliikenteelle vapaata oikeaa ohi liikennevalojen käännnyttäessä Runeberginkadulta Mannerheimintielle. Lisäksi toivotaan selkeitä opasteita pyöräliikenteelle Mannerheimintie - Runeberginkatu – Helsinginkatu liittymään.
- Muistutuksessa oltiin huolestuneita Kansallisooopperan kulmauksesta ja toivottiin, ettei jalankulkijoille esitetä odotustilaa ajoradan ja pyörätien väliin koska vaarana on, että jalankulkijat odottavat valojen vaihtumista kapealla pyörätiellä.
- Muistutuksessa ehdotetaan Paavo Nurmen tieltä tulevan pyörätien leventämistä 2 metriin ja rakentamista sitä tasoeroteltuna jalkakäytävään nähden ja sen lisäksi Paavo Nurmen polulla välillä Paavo Nurmen tie – Helsinginkatu tulisi sallia kaksisuuntainen pyöräliikenne.
- Muistutuksessa toivotaan Mannerheimintie 15a:n ja Hesperian puiston väliin sijoittuvan tonttiliittymän näkemien varmistamista. Kasvillisuus ei saa estää pysäköintialueelta tulevien autojen mahdollisuutta nähdä Mannerheimintietä ajavia pyöräilijöitä tai autoilijoita.
- Muistutuksessa esitetään, että Eteläisen Hesperiankadun bussipysäkki tulisi suunnitella siten, ettei pyörätie kulje odotustilan keskeltä.
- Hakasalmen puiston liittymän kohdalla, vastapäätä Cygnaeuksenkadun liittymää, pyörätien leveyttä ei tulisi kaventaa.
- Muistutuksessa ehdotetaan, että H.F. Antellin aukion bussipysäkki tulee erottaa pyörätiestä korkeuserolla ja kaiteella. Samoin Helsingin Polkupyöräilijät ry ehdottaa, että Eduskuntapuiston edustalla käytettäisiin jalankulkuväylillä noppakivien sijaan sileitä kivilaattoja.
- Muistutuksessa ehdotetaan, että Musiikkitalon eteen suunniteltu taksien saattoalue suunniteltaisiin siten, että taksit kääntyvät mahdollisimman jyrkästi pyörätiehen nähden riittävien näkemien varmistamiseksi. Lisäksi ehdotetaan kaidetta pyörätien ja ajoradan väliin. Muistutuksessa huomautetaan, ettei

- Musiikkitalolle pääse sujuvasti pyörällä Mannerheimintieltä pohjoisen suunnasta eikä vastaavasti Musiikkitalolta pääse sujuvasti etelään Mannerheimintielle. Muistutuksessa ehdotetaan pyörätien jatkeen merkitsemistä Mannerheimintien ylittävän suojatien Musiikkitalo – Eduskuntapuisto yhteyteen.
- Muistutuksessa ehdotetaan Baanan ylittävän sillan itäpuolen sekä Pohjoisen Rautatiekadun risteyksen pohjoispuolen pyöräteiden kavennuksien ja mutkien poistamista sekä loiventamista. Lisäksi ehdotetaan pyörätien jatkeen merkitsemistä ja opastamisen selkeyttämistä Pohjoiselta Rautatiekadulta Mannerheimintielle pohjoiseen jatkavien pyöräilijöiden opastamiseksi.
  - Muistutuksessa ehdotetaan pyörätien jatkeen merkitsemistä Mannerheimin ratsastajapatsaan edustan suojatien toisellekin puolelle sekä molempien pyörätien jatkeiden kaksisuuntaistamista Arkadiankadun ja Salomonkadun pyöräliikenteen sujuvoittamiseksi. Samalla toivotaan pyöräteiden jatkeen pintamateriaaliksi asfalttia nupukivien sijaan.
  - Muistutuksessa ehdotetaan Kiasman edustan bussipysäkin siirtämistä lännemmäksi kaventamalla ajoradan ja kiskoalueen välistä erotuskaistaa, odotustilan leventämistä ja aukion jalankulkupintojen vaihtamista tasaisempaan materiaaliin.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Runeberginkadulta Helsinginkadulta tulevien pyöräilijöiden opastamisen haasteet on tunnistettu ja ratkaisua haetaan liikenteenohjaussuunnitelman yhteydessä.

Kansallisoopperan kulmauksessa päädyttiin esittämään luonnosvaiheesta poiketen jalankulun ja pyörätien eritasoratkaisua sekä odotustilaa jalankulkijoille. Vapaa oikea -järjestelyssä havaittiin ratkaisemattomia liikenteellisiä epäselvyyksiä. Jalankulkijoiden odotustila on mitoitettu mahdollisimman suureksi, jotta esitetty ratkaisu toimisi normaalitilanteissa häiriöttömästi. Jalankulkijoiden odotustila on samassa tasossa pyörätien kanssa mutta eri tasossa jalkakäytävään nähden. Vastaavaa ratkaisua käytetään paljon Tukholmassa, Tanskassa ja Hollannissa. Odotustilan ja pyörätien materiaalierolla on pyritty selkeyttämään järjestelyä.

Mannerheimintien – Paavo Nurmen polun – Paavo Nurmen tien – Helsinginkadun – Runeberginkadun risteysalueella joudutaan sovittamaan yhteen pääsuuntien monimutkaisia linjaustarpeita sekä pieneen viheralueeseen liittyviä intressejä. Mannerheimintien itäpuolen pyörätie katkeaa toistaiseksi tässä kohdassa ja pohjoiseen jatkava pyöräliikenne ohjataan rinnakkaisille yhteyksille. Paavo Nurmen polun

nykyinen pääreitti on pyritty yhdistämään Mannerheimintien suunnitelmaan mahdollisimman pienin järjestelyin. Paavo Nurmen polulta etelään ajavat pyöräilijät on päätetty ohjata Mannerheimintielle hyvissä ajoin ennen Helsinginkatua, jotta houkutus jatkaa yksisuuntaista pyörätietä väärään suuntaan olisi mahdollisimman pieni. Pyöräilijöiden käyttäytymistä tullaan seuraamaan järjestelyjen toteutumisen jälkeen, jolloin saatua tietoa voidaan hyödyntää Mannerheimintien pyörätiejärjestelyjen jatkosuunnittelussa.

Mannerheimintien 15a:n tonttiliittymän näkemiä ja pyörätiejärjestelyjä pyritään vielä tarkentamaan rakennussuunnitelmassa.

Pyörätieodotustilajärjestelyissä on tavoitteena rakentaa pysäkkeihin ns. kyytiastumistilat, joissa ei ole tarkoitukseen odottaa bussia ja siksi ne on mitoitettu kapeiksi. Kapea astumistila antaa reaktioaikaa lähestyvälle pyöräilijälle, jonka on väistettävä bussimatkustajaa. Pyörätien ollessa samalla tasolla astumistilan kanssa, antaa se tarvittaessa lisätilaa tavara- tai muille leveämmille pyörille. Helsingissä käyttöön otettavat bussipysäkkien periaate ratkaisut tullaan toimivuustarkastelujen pohjalta tarkentamaan myöhemmin. H.F. Antellin bussimatkustajien odotustilaa ei ole mahdollista leventää kaiteen vaatimaan leveyteen ilman pyörätien linjaukseen vaikuttavia kompromisseja.

Kaarresäteiden ja pyörätielinjausten määrittelyssä on pyritty turvaamaan riittävä ajettavuus. Yksittäisiä kompromisseja on jouduttu tekemään paikoissa, missä käytettävä tila on puutteellinen. Muistutuksessa esiintuodut pyörätiekavennukset, kuten Hakasalmen puiston liittymässä, Finlandia-talon sisäänkäynnin kohdalla ja Baanan ylittävällä sillalla ovat välttämättömiä liikennevalopylväiden ja muiden liikenneopasteiden sijoittelun mahdollistamiseksi. Näissä ratkaisuissa on kuitenkin kunnossapitokalustolle määritetty 2,5 metriä vapaa esteetön tila. Pohjoisen Rautatiekadun risteyksen pohjoispuolen kavennusta tutkitaan vielä rakennussuunnitelmavaiheessa, jos liikennevalon sijoitus onnistuisi uloketolpalla. Töölönlahdenkadun liittymän luonnosvaiheen pyöräteiden kaarresäteitä on loivennettu katusuunnitelmiin.

Eduskuntapuiston jalankulkuyhteydet on tarkoitus toteuttaa sileällä luonnonkivellä.

Musiikkitalon saattoliikenteen järjestelyt ovat vielä ratkaisematta. Kaupunkisuunnitteluviraston liikenteenohjaussuunnitelmassa esitetyt ratkaisut huomioidaan rakennussuunnitelmissa. Kaiteiden asentaminen on poissuljettu esteettisistä syistä ja siksi tolppien sijoittelua tutkitaan

liikenteenohjaussuunnitelman yhteydessä. Järjestelyihin vaikuttavat myös kiinteistöjen omistus- ja hallintarajat.

Musiikkitalon ja Töölönlahdenkadun pyörätieyhteyksien ja -jatkeiden suunnittelu noudattavat yleisiä periaatteet. Pyöräteiden jatkeiden käyttö pyritään periaatteellisesti rajaamaan varsinaiselle pyörätieverkolle. Musiikkitalolle pääsee saapumaan ja sieltä pääsee lähtemään olemassa olevaa katuverkkoa ja niiden osana olevia pyöräliikennejärjestelyjä pitkin. Kadun ylittäminen tontille ajoa varten on myös mahdollista tehdä tämän kaltaisissa tilanteissa taluttamalla pyörää suojatien yli.

Ratsastajapatsaan – Arkadiankadun suojatieylitykseen toisen pyörätien jatkeen lisääminen ei ole tarkoituksenmukaista yksiselitteisyysperiaatteen kannalta. Arkadiankadun ja Mannerheimintien risteyksen luoteiskulmassa ei ole tarvittavaa tilaa kaksisuuntaisen pyörätieratkaisun toteuttamiseksi. Suunnitelmassa esitetty ratkaisu tuottaa pyöräilijöille ylimääräistä kiertoa mikä lisää vääriin suuntaan ajamisen houkutusta. Välittömästi Arkadiankadun eteläpuolelle sijoittuvaa ylitysmahdollisuutta tullaan selvittämään jatkosuunnittelun yhteydessä. Kiasman ja Postitalon aukiojärjestelyt ja pintamateriaalit tullaan suunnittelemaan kokonaisuutena myöhemmän ajankohtana.

Suojateiden, pyörätien jatkeiden, ajoratamerkintöjen ja muun opastuksen ratkaisut toteutetaan kaupunkisuunnitteluviraston myöhemmin laatiman liikenteenohjaussuunnitelman mukaisesti.

Muistutus (liite 10)

- Muistutuksessa esitetään Mannerheimintie 40 – 36 välisen jalkakäytävän leventämistä sillä rakennusten vierustassa on vilkkaampaa jalankulkuliikennettä kuin Hesperian puiston puolella. Mannerheimintie 38 ja 40 sisäpihoille on auto- ja huoltoliikennettä ja muistutuksessa ollaan huolissaan autojen risteämisestä ja portinaukeamisen odottelusta jalkakäytävän ja pyörätien päällä.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Kadun itäpuolella sijaitseva kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä Hakasalmen puisto, jossa aivan kadun tuntumassa ovat portaat Larin Paraskeen patsaalle. Tästä syystä katutilaa ei ole mahdollista leventää puiston suuntaan. Katutila on jaettu jalankulun, pyöräliikenteen, autokaistojen sekä raitieliikenteen kesken mahdollisimman tasapuolisesti. Korttelin kohdalla oleva katu on

suora eikä näkemäesteitä ole ja siksi hetkellisesti jalkakäytävän tai pyörätien päälle pysähtynyt kääntyvä auto on helposti havaittavissa.

Muistutus (liite 12)

- Muistutuksessa toivotaan hidasteita pyöräliikenteen nopeuden kasvun hillitsemiseksi.
- Muistutuksessa toivotaan suojatien rakentamista Kiasman edustalta Lasipalatsin eteen.
- Muistuttaja ehdottaa metrin istutusvyöhykettä Kansallismuseon tornin ja jalkakäytävän väliin Gesellius-Lindgren-Saamisen alkuperäistä ajatusta mukaillen. Muistutuksessa ollaan myös huolissaan muurin sisäänkäynnin turvallisuudesta pyöräkaistan läheisyydestä johtuen.
- Suomen Kansallismuseo ilmoittaa haluavansa neuvotella kevyenliikenteenjärjestelyistä kaupungin kanssa.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Mannerheimintien liikennesuunnitelma vastaa kaupungin asettamia tavoitteita jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön edistämiseksi. Suunnitelmassa esitetään kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon (kaupunkisuunnittelulautakunta 22.5.2012, § 198) mukaiset pyöräliikennejärjestelyt Mannerheimintielle. Rakenteellisesti erotellut yksisuuntaiset pyöräliikennejärjestelyt lisäävät myös jalankulkijoiden turvallisuutta. Ei siis ole tarkoituksenmukaista eikä tarpeellista hidastaa rakenteellisesti pyöräilyä pääväylillä.

Suojatiejärjestelyt Arkadiankadun eteläpuolella selvitetään jatkosuunnittelussa.

Kansallismuseon ympäristön jalkakäytävät ovat lähtökohtaisesti mitoitushjeiden mukaisesti 3,00 metriä tai enemmän, poikkeuksena noin 20 metrin matka tornin välittömässä läheisyydessä, jossa jalkakäytävän leveys on 2,42 metriä. Tällä osuudella pyöräkaista on ajoradan tasossa. Pääsisäänkäynnin portaiden alareunasta on matkaa ajoradan tasossa sijaitsevaan punaiseen pyöräkaistaan noin 8 metriä. Muurin keskellä sijaitsevan sisäänkäynnin portista on matkaa jalkakäytävän kanssa eritasossa sijoittuvaan pyörätiehen noin 5-6 metriä. Tontilla olevia istutusalueita ei muuteta suunnittelun yhteydessä.

Muistutus (liite 14)

- Muistutuksessa esitetään, että Dunckerinkadun ja Eteläisen Hesperiankadun välille esitetty 1,50 metriä leveä pyöräkaista tulisi nostaa jalkakäytävän tasoon ja erotella jalkakäytävästä

02.06.2015

- kiviraidalla ja punaisella asfaltilla. Pikkuparlamentin puiston kohdalle esitetty 1,50 metriä leveä pyöräkaista tulisi nostaa jalkakäytävän tasoon ja jalankulku tulisi osoittaa puiston kautta.
- Eteläisen Hesperiankadun Mannerheimintien päädyn liikennejärjestelyt tulisi säilyttää ennallaan eikä korvata leveää pyörätietä kapealla pyöräkaistalla.
  - Mannerheimintieltä pyöräyhteys Baanalle tulisi toteuttaa kaksisuuntaisena Musiikkitalolta Baanalle ja mahdollistaa pyöräily Musiikkitalon ja Eduskuntapuiston välisellä suojatiellä.
  - Mannerheiminaukion pyörätiet tulisi toteuttaa kaksisuuntaisina ja vastaavasti Simonkadulta Arkadiankadulle tulisi toteuttaa kaksisuuntaisena. Sen lisäksi Arkadiankadun kohdalla oleva Mannerheimintien poikki menevä suojatie tulisi suunnitella kaksisuuntaiselle pyöräliikenteelle. Pyöräliikenteen kaksisuuntaisuus tulisi ulottaa H.F. Antellin aukiolle asti Baanalle ja Töölöseen pyöräilemisen helpottamiseksi.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Mannerheimintien pyöräliikennejärjestelyjen suunnittelutavoitteissa on liikenneturvallisuuden ja pyöräilyn sujuvuuden lisäksi kiinnitetty erityistä huomiota pyöräilyn vaivattomuuteen, johon lasketaan mm pyöräilijän kokema turvallisuus. Muutamilla lyhyillä osuuksilla, missä käytettävissä oleva tila on riittämätön jalkakäytävästä erotellun pyörätien toteuttamiseen, on pyöräliikenteelle katsottu parhaimmaksi järjestää autoliikenteestä sulkuviivalla erotellut pyöräkaistat. Nämä ovat lyhyitä pyörätieyhteyttä täydentäviä osuuksia, jotka mahdollistavat turvallisen ja häiriöttömän jatkumon. Saumaton siirtyminen pyörätien ja pyöräkaistan välillä takaa, että pyöräkaistalle siirtyminen tuntuu luontevalta ja turvalliselta myös kokemattomamman pyöräilijän kannalta. Pyöräkaistan etuna on selkeä erottelu pyöräliikenteen ja jalankulun välillä, mikä osaltaan on tärkeä suunnittelutavoite kantakaupungin alueella. Lisäksi pyöräkaistat ovat verrattuna jalkakäytävän tasoon osoitettuihin pyörätieratkaisuihin vähemmän alttiita jalkakäytävälle pysähtyneiden autojen aiheuttamille häiriöille. Talviolosuhteissa pyöräkaistojen toimivuuteen liittyy tiedostettuja haasteita. Ongelmien ratkaisemiseksi pyörävyörien talvihoitoa kehitetään osana kantakaupungin pyöräliikenneverkon kehittämisprosessia.

Eteläisen Hesperiankadun nykyinen pyörätie istuu heikosti ympäröivään kokonaisuuteen. Siirtyminen puistoon osoitetulta pyörätieltä kadunvarteen (ja päinvastoin) on nykyisellään epäselvä ja vaarallinen sekä liikennesääntöjen kannalta kyseenalainen. Pyöräkaistojen tarkoitus on yhdenmukaistaa katuverkon

pyöräliikennejärjestelyjä sekä parantaa sujuvuutta liikenneturvallisuutta vaarantamatta.

Liikennejärjestelyiden selkeyden ja toimivuuden vuoksi pyritään välttämään yksi- ja kaksisuuntaisten pyöräteiden sekoittamista katujen varsilla. Sekä Kansalaistorin että tulevan keskustakirjaston saavutettavuus säilyy suunnitelmassa esitetyillä ratkaisilla varsin hyvänä, sillä pyöräilijöillä on Mannerheimintietä etelään tultaessa useita mahdollisuuksia siirtyä Töölönlahden Baana -reitille, joka kulkee Finlandiatalon ja musiikkitalon itäpuolitse suoraan Kansalaistorin alueelle. Ala-Mannerheimintien ja Mannerheiminaukion välisellä osuudella on tehty poikkeus liiallisten kiertomatkojen välttämiseksi. Muilta osin kaksisuuntaiset ratkaisut on katsottu joko mahdottomiksi tilanpuutteesta johtuen, esimerkiksi Arkadiankadun ja Mannerheimintien risteyksen luoteiskulma, tai vähemmän välttämättömiksi vaihtoehtoisten reittien vuoksi. Yksisuuntaisilla pyöräliikennejärjestelyillä Sokoksen ahdas kulma lakkaa olemasta ahdas.

Katusuunnitelmamuistutukset on käyty lisäksi lävitse myös kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa ja heidän mukaan on perusteltua toteuttaa ratkaisut voimassa olevan liikennesuunnitelman mukaisina.

Esittelijän mielestä muistutukset eivät aiheuta muutoksia laadittuun katusuunnitelmaan.

Kustannukset ja aikataulu

Mannerheimintie välillä Paavo Nurmen tie – Postikatu katusuunnitelman arvonlisäverottomat rakennuskustannukset katutöiden osalta ovat 8 700 000 euroa (165 euroa/m²). Katuosuuden vuotuinen ylläpitokustannus on noin 400 000 euroa.

Mannerheimintie (väli Paavo Nurmen tie – Postikatu) rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuosien 2019 – 2020 talousarvioehdotuksessa. Hanke rahoitetaan talousarviotilitä 8 03 09 Perusparantamisen ja liikennejärjestelyt.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petra Rantalainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 39795
petra.rantalainen(a)hel.fi

Liitteet

02.06.2015

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30270/1-4
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30270/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 30270/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 30270/3
- 5 Suunnitelmapiirustus nro 30270/4
- 6 Suunnitelmapiirustus nro 30270/401
- 7 Suunnitelmapiirustus nro 30270/402
- 8 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo
- 9 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo (julkaisuversio)
- 10 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmaan, piirustus 30270
- 11 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmaan, piirustus 30270 (julkaisuversio)
- 12 Muistutus katusuunnitelmaan Mannerheimintie välillä Postikatu- Paavo Nurmen tie
- 13 Muistutus katusuunnitelmaan Mannerheimintie välillä Postikatu-Paavo Nurmen tie (julkaisuversio)
- 14 Muistutus katusuunnitelmaan Paavo Nurmen tie-Postikatu
- 15 Muistutus katusuunnitelmaan Paavo Nurmen tie-Postikatu (julkaisuversio)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Kaupunginosayhdistykset
Muistuttajat
Valmistelija
Piirustusarkisto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen
Esitysteksti

§ 270

Mannerheimintie välillä Reijolankatu – Nordenskiöldinkatu, katusuunnitelman hyväksyminen, Taka-Töölö, nro 30271/1

HEL 2015-003112 T 10 05 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti hyväksyä Mannerheimintien
katusuunnitelman nro 30271/1 välillä Reijolankatu –
Nordenskiöldinkatu.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petra Rantalainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 39795
petra.rantalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30271/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30271/1
- 3 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo
- 4 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo (julkaisuversio)
- 5 Kommentti katusuunnitelmaan Mannerheimintie
- 6 Kommentti katusuunnitelmaan Mannerheimintie (julkaisuversio)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Kaupunginosayhdistykset
Muistuttajat
Valmistelija
Piirustusarkisto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman
tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualueella on voimassaolevat asemakaavat.

Mannerheimintie on vilkasliikenteinen pääkatu, jonka molemmin puolin sijaitsee nykyisiä asuinkerrostalojen ja liikerakennusten korttelialueita. Mannerheimintie kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön.

Katu on yksi Helsingin merkittävimmistä keskustaan johtavista joukkoliikenteen pääväylistä. Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun välisellä osuudella kulkee vuorokaudessa noin 18 200 ajoneuvoa ja raitiovaunua. Lisäksi katuosuudella kulkee noin 2 500 linja-autoa vuorokaudessa.

Mannerheimintien liikennejärjestelyjä kehitetään kaupungin asettamien tavoitteiden mukaan jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön edistämiseksi. Suunnitelmissa esitetään kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon (kaupunkisuunnittelulautakunta 22.5.2012, § 198) mukaiset pyöräliikennejärjestelyt Mannerheimintielle.

Katusuunnitelmassa huomioidaan kunnallistekniikan saneerauksesta ja raitioliikennejärjestelyjen uusimisesta johtuvat kadun muutostarpeet. Muutokset on tarkoituksenmukaista sisällyttää samaan suunnitelmaan ja ohjelmoida yhteisenä kunnallisteknisenä hankkeena toteutettavaksi.

Katusuunnitelma on kaupunkisuunnitteluviraston laatiman ja kaupunkisuunnittelulautakunnan 17.6.2014 § 220 hyväksymän liikennesuunnitelman periaatteiden 6296-3 mukainen.

Suunnitelma

Mannerheimintielle rakennetaan yksisuuntaiset pyörätiet. Ajouradan reunan nykyinen reunakivilinja säilyy pääosin nykyisellä paikallaan. Mannerheimintie 49 ja 102 kohdilla olevat bussipysäkit säilyvät nykyisillä paikoillaan. Pysäkit toteutetaan siten, että pyörätien ja ajoradan väliin rakennetaan 1,90 metriä leveä odotustila/kyytiinastumistila. Reijolankadun risteysjärjestelyihin ei esitetä merkittäviä muutoksia sillä kaupunkisuunnitteluvirastossa tarkastellaan tällä hetkellä Reijolankadun mahdollista raitiotieyhteyttä. Suunnitelman eteläpäässä liitytään kadun nykyisiin järjestelyihin.

Ajokaistoja on kaksi molempiin suuntiin, joista bussikaistan leveys on 3,25–3,50 metriä ja toinen ajokaista 3,00–3,25 metriä. Kadun keskellä ajoratojen välissä on 6,20 metriä leveä kiskoalue raitiotietä varten. Raitioliikenteen sujuvoittamiseksi kiskoalue korotetaan Reijolankadun

ja Nordenskiöldinkadun välillä. Raitovaunupysäkki säilyy nykyisellä paikallaan.

Kadun molemmin puolin on noin 3,0 metriä leveät jalkakäytävät ja 2,50 metriä leveät yksisuuntaiset pyörätiet. Bussipysäkkien kohdalla pyöriteiden leveys on 1,25 metriä leveä ja se on samassa tasossa 1,90 metriä leveän bussipysäkin odotustilan kanssa.

Ajoradat, pyöräkaistat ja jalkakäytävät päällystetään asfaltilla. Pyörätiet päällystetään Reijolankadun ja Nordenskiöldinkadun välisellä osuudella punaisella asfaltilla. Kiskoalue rajataan reunakivin ja päällystetään mustalla asfaltilla. Erotuskaistat kivetään punaisella noppakivellä. Bussipysäkkien kohdalla jalkakäytävän ja pyörätien tasoero toteutetaan luiskareunatuella. Raitiotiepysäkki kivetään betonikivellä. Kadun reunatuet ovat punaista luonnonkiveä.

Eri tasolla sijaitsevat jalkakäytävä ja pyörätie erotetaan toisistaan reunakivellä sekä kahden kiven levyisellä noppakiviraidalla. Suojateiden kohdille ja pysäkkien reunaan tehdään varoitusalueet, jotka ovat luonnonkiveä. Jalankulun suojatieylitykset rakennetaan esteettömiksi käyttämällä luiskattua reunatukea. Katuliittymissä ja jalankulun suojatieylitysten kohdilla pyörätie laskee ajoradan tasoon.

Katusuunnitelma ei aiheuta muutoksia katupuuistutuksiin.

Vuorovaikutus

Kaupunkisuunnitteluviraston laatima liikennesuunnitelmaluonnos on ollut nähtävillä 8.4.–27.4.2014 välisen ajan kaupungintalolla ja näyttelytila Laiturilla. Alueen liikehuoneistoihin ja rappukäytäviin jaettiin asiasta tiedote. Nähtävilläolosta tiedotettiin mediatiedotteella, kaupungin internetsivuilla sekä sosiaalisessa mediassa (Facebook/fiilari ja Twitter/helsinkisuunnittelee). Asiasta uutisoivat mm. Helsingin uutiset ja Radio City. Suunnitelmaluonnokseen oli mahdollista tutustua ja kommentoida myös Internetissä KSV Forumin keskustelupalstalla. Kannanottoja keskustelupalstalle tuli yhteensä 33.

Katusuunnitelma on laadittu yhteistyössä Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY), Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL), kaupunkisuunnitteluviraston ja Helen Oy:n kanssa. Katusuunnittelun alkamisesta on lähetetty tiedote 8.12.2014 suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille sekä Töölö-seuralle, Töölön kaupunginosat -Töölö ry:lle, Kampin kaupunginosayhdistykselle sekä Eteläiset kaupunginosat -asukasyhdistykselle. 12.1.2015 pidettiin yleisötilaisuus näyttelytila Laiturissa. Katusuunnitelmaluonnos on ollut esillä rakennusviraston internetsivuilla sekä asiakaspalvelupisteessä 12.1.–20.1.2015 välisen ajan.

Katusuunnitelmien nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille sekä Töölö-seuralle, Töölön kaupunginosat -Töölö ry:lle, Kampin kaupunginosayhdistykselle sekä Eteläiset kaupunginosat -asukasyhdistykselle. Katusuunnitelma on ollut nähtävillä maankäyttö- ja rakennusasetuksen 43 §:n mukaisesti 18.3.–31.3.2015 välisen ajan.

Katusuunnitelmasta on tehty kaksi muistutusta.

Muistutukset

Muistutus (liite 3)

- Muistutuksessa toivotaan selkeämpiä ja sujuvampia pyöräliikennejärjestelyitä Reijolankadun risteykseen. Muistuttaja ehdottaa, että pyörätie lasketaan ajoradan tasoon, jolloin jalankulkijat odottavat suojatieylitystä jalkakäytävän puolella. Lisäksi Mannerheimintietä pohjoiseen kulkevien pyöräilijöiden odotustila liikennevaloissa tulisi järjestää siten, etteivät he tuki Stenbäckinkatu–Reijolankatu suuntaista pyöräliikennettä.
- Muistutuksessa tuodaan esille, että bussipysäkkien kohdalla 1,25 metriä leveät pyörätiet ovat liian kapeat kolmipyöräisille, tavarapyörille ja peräkärryille ja että katusuunnitelmassa esitetty ratkaisu pyörätien kanssa samaan tasoon sijoittuva bussipysäkin odotustila aiheuttaa sekaannusta siitä missä jalankulkijan tulisi odottaa bussia. Muistuttaja ehdottaa, että bussipysäkki siirretään risteyksen pohjoispuolelle, jossa katutilaa on enemmän.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Reijolankadun risteys on suunniteltu esteettömyyden erikoistaso huomioon ottaen. Luonnosvaiheen ratkaisua, jossa esitettiin jalkakäytävä ja pyörätie samalla tasolla kiviraidalla erotettuna on parannettu eritasoratkaisulla. Jalankulkijoiden odotustila ja muut kivetyt erotusalueet mahdollistavat liikennevalojen sijoittelun sekä paremman sujuvuuden Stenbäckinkatu–Reijolankatu suuntaiselle pyöräliikenteelle.

Pyörätieodotustilajärjestelyissä on tavoitteena rakentaa pysäkkeihin ns. kyytiinastumistilat, joissa ei ole tarkoitus odottaa bussia ja siksi ne on mitoitettu kapeiksi. Kapea astumistila antaa reaktioaikaa lähestyvälle pyöräilijälle, jonka on väistettävä bussimatkustajaa. Pyörätien ollessa samalla tasolla astumistilan kanssa, antaa se tarvittaessa lisätilaa tavara- tai muille leveämmille pyörille.

Muistutus (liite 5)

- Muistutuksessa toivotaan pohjoisen suunnan bussipysäkillä useita katoksia ja pyörätien linjaamista pysäkkikatosten takaa.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Pysäkkikatos parantaa yleisesti pysäkkiolosuhteita, tosin Mannerheimintie 49 bussipysäkillä on ruuhka-aikoina niin paljon käyttäjiä, ettei kapeiden katosten kapasiteetti riitä. Ajoradan välittömässä läheisyydessä seisoskelu on epämukavaa ja siksi katusuunnitelmassa onkin esitetty ainoastaan kapea kyytiinastumistila, varsinaisen odotustilan sijaitessa ajoradasta kauempana, talon seinustalla markiisien suojassa.

Katusuunnitelmamuistutukset on käyty läpi kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa ja heidän mukaansa on perusteltua toteuttaa ratkaisut voimassa olevan liikennesuunnitelman mukaisina.

Esittelijän mielestä muistutukset eivät aiheuta muutoksia laadittuun katusuunnitelmaan.

Kustannukset ja aikataulu

Mannerheimintie välillä Reijolankatu – Nordenskiöldinkatu katusuunnitelman arvonlisäverottomat rakennuskustannukset katutöiden osalta ovat 1 500 000 euroa (170 euroa/m²). Katuosuuden vuotuinen ylläpitokustannus on noin 40 000 euroa.

Mannerheimintie (välillä Reijolankatu – Nordenskiöldinkatu) rakentamiseen on varauduttu katu- ja puisto-osaston vuoden 2018 talousarvioehdotuksessa. Hanke rahoitetaan talousarviotililtä 8 03 09 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Petra Rantalainen, projektipäällikkö, puhelin: 310 39795
petra.rantalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30271/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30271/1
- 3 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo
- 4 Muistutus Mannerheimintien katusuunnitelmista - HePo (julkaisuversio)
- 5 Kommentti katusuunnitelmaan Mannerheimintie
- 6 Kommentti katusuunnitelmaan Mannerheimintie (julkaisuversio)

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 1500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
rakennusvirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Kasarmikatu 21
Helsinki 13
<http://www.hel.fi/hkr>

Puhelin
+358 9 310 1661
Faksi
+358 9 310 38655

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0480001200058890
Alvnro
FI02012566

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Kaupunginosayhdistykset
Muistuttajat
Valmistelija
Piirustusarkisto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman
tai muun yleisen alueen
suunnitelman hyväksyminen
Esitysteksti

02.06.2015

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 261, 262, 263, 264, 267 ja 269 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 265 ja 266 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

02.06.2015

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

02.06.2015

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 268 §.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankintaoikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

02.06.2015

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisua.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan, on Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

02.06.2015

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa haluaa vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

02.06.2015

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusajaksi. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

02.06.2015

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 21 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Markkinaoikeus perii asian käsittelystä maksua 244 euroa.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

02.06.2015

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 270 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

– päätös, johon haetaan muutosta

02.06.2015

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 97 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: 09 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13702

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

02.06.2015

Yleisten töiden lautakunta

Jarmo Nieminen
puheenjohtaja

Anna-Leena Salo-Halinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tuomo Valokainen

Henrik Nyholm

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin
kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 12.06.2015.